

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIRA.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelj
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovec 25. decem.

Kmečkemu stanu prava in stanovitna pomoč!

Več ko pol leta je „Mir“ pisal o kmečkem stanu; kazal je, da kmečki stan propada in zakaj da propada. V Aziji in Afriki, v Italiji, Franciji in Angliji so v starih časih živeli premožni kmetje veselo in zadovoljno. Po vseh teh prelepih in rodovitnih deželah je kmečki stan popolnoma zibnil. Vso zemljo imajo tam nekteri bogataši in grajščaki, vsi drugi so pri njih ali najemniki, ali hlapci ali ddnarji. Hvala Bogu, da pri nas ni še prišlo tako daleč, pa nevarnost je tudi pri nas že velika: Vsako leto se v naši Avstriji prodaja 15.000 do 20.000 zadolženih kmetij in njih posestniki morajo zapustiti domačijo in se podati po širnem svetu s trebuchom za kruhom.

Tudi v Avstriji je kmečki stan bolen, na smrt bolen. Sreča za bolnika, ako zdravnik prav spozna, kje tiči njegova bolezen; ni več tolika težava bolniku pomagati in ozdraviti ga.

„Mir“ je jasno dokazal, zakaj da kmečki stan propada, na čem boleha. Danes pa hoče kratko povedati, kje je dobiti kmečkemu stanu prava in stanovitna pomoč.

Pomagati morejo nekaj vlada, državni in deželni zbor, nekaj pa kmetje sami.

I. Kaj naj stori vlada, državni in deželni zbor kmetom v pomoč?

1. Naj se naredi postava, po kateri se odkupijo na kmečkih posestvih vknjiženi dolgovi; dalje postava, po kateri se dolgovi na takih posestvih ali celo nič ali le do neke meje vknjižiti smejo; — slednjič postava, po kateri se taki dolgovi ne smejo odpovedati in se morajo po malem — v letnih obrokih — vračati in v teku ene generacije — v 35 do 40 letih — popolnoma poplačati.

2. Naj se naredi postava, po kateri se napravijo kmečki domovi — bäuerliche Heimstätten. Ti kmečki domovi bi bili kmetije srednje velikosti — 25—350 gld. čistega letnega prinosa, ne smele bi se razkosovati, ne z vknjiženimi dolgovi preobloževati, ne po dražbi prodajati, — ostale bi zmirom lastina kmečke družine.

3. Naj se naredi postava, po kateri se uravna dedno pravo — Erbrecht — tako, kakor je kmečkim razmeram in potrebam primerno. Prejemnik, to je dedič, ki kmetijo prevzeme, naj jo dobi v celoti in po takej ceni, da more izhajati in da nima preveč izplačati za dedne deleže in užitke.

4. Naj se naredijo postave, po katerih vsi stanovi plačujejo davkov, priklad in pristojnin toliko,

kolikor jim po pravici gre: Kdor ima več, naj tudi več, kdor ima manj, naj tudi manj plačuje: Enake pravice — enaka bremena. Treba je torej, da se naloži davek za promet na borzi — borzina, ki lahko vrže vsako leto več milijonov; da se vpelje tako imenovani progresivni osebni dohodninski davek — dohodnina, progressive Personal-Einkommensteuer, dalje davek za take človeške potrebščine, brez katerih človek lahko živi, na primer davek na luksus, na bogato obleko, hišno opravo itd. Treba bi bilo, da tudi deželni zbori in občine poskušajo svoje potrebe pokrivati po drugih potih in ne pa vseh svojih priklad nalagati na direktne, posebno na zemljiščini davek. Na Angleškem pa ne plačujejo nobene zemljišćine. Pri nas se meada ne da odpraviti, vendar bi se pa dala precej zlajšati, ako bi se na denar in kapital naložil primerno visok davek.

Tudi zastran pristojnin je želeti, da bi državni zbor srečno dognal postavo, ki donaša neke olajšave za manjše kmetije, — škoda, da je ni dognal!

5. Naj se sedanje šolske postave tako preuredijo, da šole ne bojo požerale tako grozno veliko denarja. Koliko učiteljev in šolskih izb bi bilo manj treba, ako bi se vpeljala poldnevna šola, poduk bi pa nobene škode ne trpel! Koliko boljši bi stali učitelji, in koliko ložej bi shajale občine, ako bi učitelji opravljali tudi orglarsko in, ako bi hoteli, tudi mežnarsko službo! — Tudi postava zastran domovinske pravice naj se tako presnuje, da človek v tistej občini, kjer je pustil svoje moči, zdravje in ves svoj zaslužek, tudi ostane na stare dni in se ne prižene v občino nazaj, kjer ga morebiti nihče ne pozna.

6. Vlada, državni in deželni zbor bi s takimi postavami zdatno pomagali kmečkemu stanu, ker bi mu stroške znižali. Treba je pa še, da se kmečkemu stanu tudi zvišajo njegovi pičli dohodki.

Naj se naredijo torej take postave, ki branijo naše žito in živino proti konkurenci iz tujih daljnih dežel. Naj se torej vpelje carnina ali colnina, ktera se mora plačevati od žita in živine, ki se pripelje iz tujih dežel. Pa to vprašanje je res težavno in kočljivo. Najboljši bi kazalo, ko bi vse zapadne in srednje dežele naše Evrope med seboj sklenile varstveno carninsko zvezo proti konkurenci izvanevropejskih dežel.

Da se varuje naše vino, naj se naloži na ponarejeno vino prav visok davek.

II. Kaj naj stori kmetje sami svojem u stanu v pomoč?

Človek pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal, slišimo in beremo večkrat. Kako si mo-

rejo kmetje pomagati? Poslušajte kmetje! ako si hočete pomagati, storite to-le:

1. Ne verjemite liberalcem, timveč varujte se jih, ravno oni so skovali tiste postave, ki so vas kmete, pa tudi rokodelce in obrtnike pripravile na beraško palico. Oni so napravili postavo; po kateri smejo oderuhi tirjati od posojil obresti, kolikor se jim zljubi; — postavo, po kateri smejo maloprida gospodarji zadolževati, razkosovati in prodajati svoje posestvo; — postavo, po kateri se sme ženiti, kdor hoče; — postavo, da se sme delavec potepati, kjer hoče, na stare dni se pa vrniti v svojo občino; — postavo se napravili, da mora vsak otrok do 14. leta hoditi v šolo itd. itd. Kdor torej hvali in priporoča liberalno stranko, — ta ni vaš prijatelj, varujte se ga!

2. Občine, društva in zadruga imajo pravico, državnemu in deželnemu zboru vlagati prošnje ali peticije. Napravljajte in ponavljajte prošnje za take postave, kakor smo jih zgorej omenjali. Sedanja vlada in državno-zborna večina ste že marsikaj popravili, kar so liberalci skazili pa težavno in le počasno delo je, prenabasan voz potegovati iz globočine.

3. Volilci obračajte se do svojih državnih in deželnih poslancev in polagajte jim na srce, naj se potegujejo za take postave; pri novih volitvah pa si volite le take, ki so trdne volje delati v konservativnem, katoliškem duhu.

4. Malo ali pa clo nič ne bojo pomagale tudi najboljše postave, ako kmetje sami nemarno in potratno gospodarijo. Zatorej kmetje! bodite delavni, previdni in varčni, — varujte se pijančevanja, igre in bahanja, — držite se svoje hiše in družine, ne posedajte po krčmah in kavarnah, — prebirajte radi dobre in poučne bukve, kajti naše dni je treba tudi kmetu več omike in znanosti, — varujte se sploh nepotrebnih stroškov, saj imate potrebnih črez grlo zadosti, — kratko, bodite pravi kristjani v besedi in djanju!

5. Glejte na svoje posle, posebno pa na svoje otroke. Izrejte jih v božjem strahu, dajajte jim dobre izglede in pošiljajte jih radi in zvesto v šolo. Dobra šola je zlatá vredna naprava, — glejte, da dobite prave, dobre šole: katoliške in slovenske. Ker jih pa nimate, imate pravico, da! clo dolžnost, prositi za nje!

6. Velika pomoč kmečkemu stanu bi bile k m e č k e z a d r u g e — landwirthschaftliche Genossenschaften —. Posamezen človek — dob posekan, zjedinjena moč veliko premore. Take zadruge bi lahko kupovale potrebne stroje ali mašine, semena itd., mogle bi rediti plemenskega bika, prodajati kmečke pridelke ob pravem času in za pravo ceno, napraviti tudi posojilnico, kamur bi nekteri shranjevali svoj denar in dobivali od njega obresti, drugi bi pa pri posojilnici ob sili in stiski našli za krščanske obresti potrebne denarne pomoči. Zatorej kmetje! snujte take kmečke zadruge!

Ako bi se vlada, državni in deželni zbori, pa tudi kmetje ravnali po tem, kakor smo tukaj kratko pokazali: gotovo bi to bila kmečkemu stanu prava in stanovitna pomoč; Bog daj srečo k novemu letu!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. Vesele praznike! „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“ Vsem zdravo in srečno novo leto, da bi dolgo živeli in v milosti božjej!

And. Einšpieler.

Iz Celovca. (Kolikor vrstie — toliko laži!) Sv. evangelje naših nemških prenapetnežev je „Deutsche Zeitung“ na Dunaju. Ta veliki časnik ima 8—10 uradnikov, samih precejšnih judov, in v ta koš razbasujejo tudi Celovski krščeni judje svojo robo. Dne 12. t. m. stoji v tem časniku nek dopis iz Celovca, kateri ima „kolikor vrstie — toliko laži“.

Prva laž. „Vindišarji hočejo za škofa imeti gosp. Lamberta Einšpielerja“. — Kje in kdaj smo Koroški Slovenci o Lamb. Einšpielerju le besedico pisali? Večkrat pa vselej smo pisali to-le: „Naj bode naš škof Nemeč, Slovenec ali kdo drug, da ima le potrebne sposobnosti in je zraven zmožen tudi slovenskega jezika“. Kar drugi slovenski bratje o gosp. L. Einšpielerju pišejo, veseli nas in smo jim hvaležni, odgovorni pa nismo mi za to.

Druga laž. „Gosp. Lamb. Einšpieler je nečak razupitega agitatorja P. Andr. Einšpielerja“. — Lehko bi se zvedela resnica, da je gosp. Lamb. Einšpieler bratranec, ne pa nečak gosp. Andr. Einšpielerja, ki je strašansko hudoben agitator menda le zavoljo tega, ker se več ko 40 let mirno in postavno po časnikih, pri volitvah in v deželnem zboru poteguje za svoj ubogi, zapuščeni slovenski narod.

Tretja laž. „Vindišarji vsi poparjeni hodijo in pobešajo svoje glave in L. Einšpieler je, ker nima upanja, da postane škof, že zapustil škofovo palačo, v kateri je prebival kot kapituljarni vikar in se spet vrnil v hišo stolnih korarjev“. — Živa duša ne čuti, tudi ne vidi, kako potrti lazijo ubogi Slovenci. Gosp. L. Einšpieler je ko škofji kaplan dobil pri tleh zabuhlo in mokrotno izbo. V tej je prebival celih 18 let nepretrgano tudi ko kanceljar, stolni korar in zdaj ko kapituljarski vikar do 25. novembra 1886, ko je bila zapuščina rajnega škofa Fundra razprodana. To je resnica!

Četrta laž. „Gotovo je, da med škofi, ki so v tem stoletju sedeli na Krškem škofjem prestolu, še eden ni bil Slovenec“. Pavlič je bil Slovenec, — Juri Mayr, Nemeč, moral se je spričati pismeno, da zna slovenski. Spričalo je dobil v Ljubljani, kjer je bil pri guberniji svetovalec. — Ant. Gindl, Nemeč, je znal slovenski. — Adalb. Lidmanský, Čeh, naučil se je slovenske besede tako, da je svoje slovenske ovčice nagovaljal lepo slovenski. — Val. Wiery Nemeč se je ko študent že naučil slovenski tako, da je v tukajšnjem seminšču že ko bogoslovec gosp. špiritualu Slomšeku pomagal bogoslovce učiti slovenski, — Petrus Funder, Nemeč, ni znal slovenski, pa je večkrat britko obžaloval, da ne zna in ga je srčno bolelo, da svojih dolžnosti ne more spolnovati na vse strani.

Grda laž je torej, kar je „D. Z.“ pisala o Krških škofovih. Pa tudi so, posebno za časov gosp. šk. Wiery-ja, nastopili vsi novi, drugi časi? Absolutna

vlada postala je ustavna vlada, — enakopravnost vseh narodov in jezikov se je obljubila in zadržala v temeljnih postavah, — Krška škofija se je raztegnila na celo Koroško in pridobila si štiri slovenske dekanije s 60.518 Slovence. Ali „D. Ztg.“ si mar nazaj želi stare absolutne čase; tak časnik, ki se baha in šopiri s svojim liberalizmom in s svojo ustavovernostjo „Verfassungstreue“, svojim slovenskim sodeželjanom pa ne privoščiti še temeljnih postav ne? Vse lepe besedarije so le sleparije!

Peta laž. „Škof Funder je imel dosti opraviti, da je tako po večem spet vse v red in mir spravil“. Še mrličev v grobu ne pusti pri pokoju gosp. dopisovalec iz Celovca. Kar imamo v Krški škofiji potrebnih in koristnih, cerkvenih naprav, zahvaljujemo vse — od konca do kraja — nepozabljivemu škofu Wiery-jju in nesramno obrekovanje je, da je škof Funder za njim kaj imel v vred spraviti v tej ali unej zadevi.

Šesta laž. „Ni nobene potrebe, da bi Krški škof znal slovenski govoriti.“ Ali so mar Slovenci, katerih je na Koroškem 120—130 tisoč, stari heloti in parijas, ne vredni, da bi s svojim najvišjim dušnim pastirjem govorili v svojej domačej besedi? Ali je to prav, ako se godi kar se je zgodilo pri vizitaciji v Kamenu le pet dni pred smrtjo škofa Petra Fundra. Dva Mohličana sta bila volje s škofom nekaj posebnega govoriti. Pa vrnila sta se žalostna in rekla: „Kaj bodeva hodila gor, saj bi jih tako ne zastopila“. Dopisun! Ali, da ni potrebno, da škof zna slovenski govoriti?

Šedma laž. „Škof nima pridigovati in spovedovati?“

Taki pisarji malo marajo za škofove dolžnosti. Učiti in spovedovati je vsakemu škofu po Jezusovih besedah, po vseh apostolskih in cerkvenih zakonih in ukazih prva in najpoglavitejša dolžnost. Škof izprašujejo tudi pri svojih vizitacijah šolsko mladino. Pred altarjem sedi v prelepej cerkvenej opravi na škofjem prestolu najvišji dušni pastir. Cerkev je natlačena, vseh oči na škofa obrnjene. Katehet izprašujejo, otroci odgovarjajo, škof zvesto poslušajo pa — ne zastopijo besedice; ali to ni čudno?

Osmalaž. „Škof ima le vindišarske duhovnike nadstraževati in se njihovim nerednostim nasproti staviti.“

Čestito opravilo naklada gosp. dopisatelj knezom in škofom naše sv. cerkve! Njih poklic je visok, vzvišen, nebešk. — Ministri Kristusovi, delivci skrivnost Božjih so naši posvečeni škofje, ki nosijo ključ nebeškega kraljestva, „Deutsche Ztg.“ pa jih dela policaje, kurdeve in beriče, da brzdajo in krotijo slovenske duhovnike. Fej!

Deveta laž. „To opravilo so opravljali vsi Krški škofje in tudi Peter Funder“. Pustite naše rajne škofe pri pokoju, in, ko se braniti ne morejo, ne ometajte jih z blatom, da so bili vsi tlačitelji in beriči slovenskih duhovnikov. Slovenska duhovščina ko en mož živo in resnobno protestuje proti temu, da se našim prečastitim rajnim škofom dela taka nevslišana sramota in v nebo vpijoča krivica. Posebno to osramotljivo opravilo pripisujejo rajnemu škofu Petru. Resnica pa je ta-le: Pritihotapili so k rajnemu nemškutarji, in poštene in zveste duhovnike in patrijote ovajali,

črnilo, obrekovali in tožili. Škof Petrus za vse nič niso marali in ni ga v celej škofiji duhovnika, ki bi bil zavoljo narodne obnaše od rajnega dobil kako žal besedico, kako grajo ali kazen.

To je resnica!

Deseta laž. „Novi škof se bode kmalu prepričal, da mu bode res treba eneržije, nikakor pa ne znati vindišarskega jezika“.

Aha; eneržije, da bode krotil in brzdal slovenske duhovnike, da bode njih policaj in berič!

Ne moža, polnega katoliškega duha, polnega ljubezni do svete cerkve in ljube Avstrije, polnega pravičnosti do vseh narodov, — oh! tega ne, takega moža ne želijo si nemškoliberalci, moža si želijo, ki bode imel eneržijo, brzdati in muštrati slovenske duhovnike.

Mi katoličani, katerih je na Koroškem ogromna večina, spoznamo in častimo v svojem škofu najvišega dušnega pastirja in smo trdno prepričani, da bojo nam svitli cesar poslali pravega apostolskega moža. Veselje med katoliškimi Slovenci bo pa še tem večje, ako bojo novi škof zmožni tudi slovenskega jezika!

Iz Celovca. (V pojasnilo.) Od nekega Korošca smo dobili pismo, v katerem se hudoje nad dr. Vošnjakom in nad „Mirom“, češ, da smo mi pisali, naj bi se kmetom dolgovni odpisali, upniki pa naj bi svoj denar zgubili. Ta mož nas pa ni prav zastopil. Govor je bil le tak, naj bi država ali kaka posebna banka prevzela kmečke dolgove, dolžni kmetje pa naj bi jej počasi pri davkih nazaj plačevali. Upniki ne bi nič zgubili, ampak bi bili veliko na boljsem. Oni bi dobili svoj denar ali pa vsaj take dolžne pisma v roke, ktere bi lahko vsaki dan prodali. Pri kmetu bi morda leta in leta čakali na denar, te dolžne pisma ali obligacije ali kakor bi se imenovala, bi pa lahko v denar spravili pri bankirjih in drugodi, ter se tako plačali. Kdor tedaj časnike prebira, naj vse natanjko prebere, da se ne bo zastoj jezil.

Iz Lipe nad Vrbo. (Vesele novice.) Pri podružnej cerkvi sv. Avguština v Šmiklavčah ktera je l. 1883 pogorela, se je dodelal nov turn; stavil ga je mojster Primož Flič, krutnjak v Skočidolskej fari. Turn se je blagoslovil 10. novembra. Na god sv. Martina pa, 11. novembra, se je blagoslovil pozlačeni križ, prepeljal v Šmiklavšče in postavil srečno na novi turn. Na Šmarčico smo pa tudi prepeljali tje dva stara zvana (veči od leta 1550, manji l. 1771) ktere je oddala matrna cerkev Lipska ubogej pogorelej cerkvi Šmiklavškej. Leta 1883 so se jej potrupili tri zvonovi, s porušenim turnom vred. Srečno smo jih potegnili v novi turn. Popred so se še mali blagoslovi ponovili na zvonih po domačem župniku. Po lepej navadi se je tudi trikrat pokovljalo na zvone po župniku in botrini zvonov: Mariji Heber, rojeni Moro, mutarci v Rožeci, in njenej hčerki Jozefini Heber, ktero pa je zastopala mala sestrica, Marija Heber. Oče koterce, rajni Moro, nekdanji mutar v Rožeci, so si največ prizadjali, da se je pozidala l. 1856 spet ona prijazna cerkev. Razušili so jo l. 1813 topovi francoski od unkraj Drave, iz Rožeka pri krvavem boju, ki se je vnel pri celo bližnjem Rožeškem mostu. Lepa hvala tudi njegovej hčeri, gospi mutarci da se tudi ona briga za Božje reči. Saj ni in ne bo nikoli zastoj, kar storimo za

Boga. Tudi lepo gostijo sta nam napravila gosp. mutar Šimen Heber (iz Lipe doma) in gospa mutarca po srečno dokončanem opravilu. Bog plati! — Ko so zvonovi slovo jemali od stare cerkve in se povzdignili v novi turn in prvokrat se veselo oglasili in Angeljsko Češčenje zvonili (bilo je ravno ob 11. opoldne), so mile solze se vlile vsem pričujočim po licu. Novi zvonovi farne cerkve so jim odzvonili v slavo — zvonovi v Rožeci pa in v Tamarčevsi veselo je sprejeli z možnarji vred — za svoje nove sosede. Kako dolgo in koliko poročenim, umirajočim in mrtvim itd. so zvonili že v Lipi od l. 1551. Kako dolgo bota zvonila v Šmiklavščah? Bog daj prav dolgo. V hvaležen spomin srečno dokončanega, dosti nevarnega in težavnega božjega pota k materi božjej v Lourdes so gosp. župnik v Lipi dali popraviti, t. j. popolno olepšati stari Marijin altar, kateri se je blagoslovil na semenj sv. Martina, 14. novembra. Napravili so na onem altaru tudi Lurško grotto ali dupljino, postavili so v njo na god Marijinega darovanja 21. nov. prelepo podobo Marije čisto spočete, katero so seboj prinesli iz Lurda. Ravno ta god Marijinega darovanja so g. župnik obhajali spomin dvajsetletnega pastirčevanja svojega v Lipskej fari! Dvajset let polnih dela in truda, boja in trpljenja za krščansko pravico in resnico! Naj bo vse Bogu in blaženi materi Mariji darovano!

Iz Žedinjevesi. (Nesreča.) Najte, da vam tudi prost kmet iz Žedinjevesi kaj sporoči: Ne mislite pa, da smo tukaj vedno židane volje ali da pri nas žida raste, ker so ponemčeni flegarji in fajmoštri našo ves za nemški Seidendorf krstili. Koliko zamoremo židane volje biti, priča naslednja nesreča: 28. oktobra podá se Faltej Tomie, po domače Prebasan iz Zagorja, po nekem oprasku v Dobrloves. Ne vem zakaj je Dobrloveški gospod notar rahločutnega moža tako ojstro poprijel in tudi njegovo ženo tako prestrašil, da se ga bolj kakor kolere še zdaj boji. Iz same jeze in žalosti, kar je v Dobrlejši požirati moral, se moj dobri Prebasan žganja preobilno nabaše. Ravno tako tudi Tevžej Krt, njegov voznik. Oba precej natrkana se po noči domu vozita, pa žalibog! zvrneta se v Žedinjivesi ravno pod Rutarjevim križem. Faltej pade spodaj, na njega pa težki zaboj, in ga zmečka kakor past miško. Bil je pri tej priči mrtev. O nesrečno žganje, v treh letih si tri močne in še mlade gospodarje le v malej Kamenškej fari pomorilo! Naj bi te škrat odnesel kam daleč proč od nas, kje v cigansko pusto, med divje Kafre v deželo Zulu, ali kam v deveto-deseto deželo!

Iz Beljaške okolice. (Kdo kali mir?) Zastopnost in ljubi mir sta doma le tam, kjer vlada krščanska ljubezen in pravica. Kdor ne da svojemu sosedu, kar mu gre, kali mir in razdira zastopnost. Lehko bi pa po bratovsko skupej živeli Slovenci in Nemci. Nemci pa vse pravice hočejo imeti za se, Slovincem pa odtegujejo, kar jim postavno gre. Nam bi radi zapirali pot do vsake službe, sami pa radi vživajo slovenski kruh.

Minister dr. Pražak je izdal za Češko in Moravsko ukaz, ki je tamošnjim Slovincem pravičen. Da pridejo Čehi do svojih pravic, zelo srbi Nemce na Koroškem. Dr. Knafl, kterega zibel je tekla v slovenskem Grabštanju in kterega oče je bil rojen

v Št. Jakobu v rožnej dolini, je stavil v Beljaškem občinskem odboru predlog, naj se napravi protest proti omenjenemu ukazu za Češko in Moravsko. Kdo torej draži? Marajte se, nemški gospodje v Beljaku! rajši za vaše občinske potrebe, saj je v Beljaku menda tudi veliko gnjilega. Hočete pa, da dobijo Nemci službe med Slovenci, skrbite, da se naučijo slovenskega jezika!

Neka gospodična, ki je rojena na slovenskem Koroškem, je prosila za službo pri nekem poštarju na zgornjem Štajerskem. Prošnja jej je bila uslišana. Nekaj časa pozneje dojde jej dopis, da ni za poštarja, ker je Slovenka. Nemci pa vsiljujejo svoje učitelje in uradnike, ki ne znajo ne besedice slovenske med Slovence in prav dobro jim diši kruhek slovenski. Ali je to ravnopravnost? Kdo razdira zastopnost?

Neki trgovec v Št. Vidu je iskal v svojo prodajalnico fanta, ki bi razumel tudi slovensko. To je bilo že preveč! Zavrelo je pri Nemcih in začeli so v nemškem listu „Freie Stimmen“ smešiti in psovati omenjenega trgovca. Žugali so mu tudi, da pri njem ne bodo več kupovali. Kdo torej ščuje in napravlja nemir. Ako Nemci nočejo kupovati pri Slovincih, tudi ne bodo marali za naše krajcarje.

Rajni Feldner v Beljaku je skupil veliko denarjev tudi pri slovenskih kmetih. Ob smrti se pa ni spomnil Slovencev in je napravil ustanovo le za nemške študente. Ali je to hvaležno in po bratovsko?

Rajni grof Widman je zapustil veliko premoženje ubogim dijakom. Občinski odbor Beljaški pa je sklenil, naj se od tega denarja podpirajo le otroci nemških starišev. Ali je to ravnanje pravično, če podirajo testamente in ravnajo proti volji blagega dobrotnika? Kdo dela tedaj krivico in razdira zastopnost med nami?

Ne odtegujte nam naših pravic in ravnajte z nami po bratovsko. V ljubezni bomo živeli potem med seboj. Kar je drago Nemu, je tudi ljubo Slovincu.

Iz Podjunske doline. (Podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda!) Čedalje bolj Slovenci spoznavamo, da smo zapuščeni, če si ne pomagamo sami. Leto za letom tožijo slovenski poslanci na Dunaju, kake krivice se nam godijo v šolah, pa vse nič ne izdâ, zastonj so vse naše pritožbe. Prav je tedaj, da smo si ustanovili slavno družbo sv. Cirila in Metoda, ktera nam bo skrbela za slovenske in krščanske šole. Pomisliti pa je treba, da taka reč potrebuje silno veliko denarja. Že ena sama šola stane na tisoče goldinarjev, kaj še le toliko število, kakor jih Slovenci potrebujemo. Kaj je storiti, da dobijo Slovenci šole po svojih željah, in kje je pomoč najbolj potrebna, na to mislijo in bojo mislili že tisti gospodje, ki vodijo in vladajo glavno družbo v Ljubljani, pa podružnice po drugih krajih. Mi drugi pa moramo le za to skrbeti, da bo imela družba zadosti denarja. Skrbimo tedaj, da napravimo prav veliko podružnic, nabirajmo ude in pobirajmo druge darove za družbo. Kedar bo imelo vodstvo toliko denarne pomoči, da se bo lahko gibalo na vse strani, potem se bo začelo tudi bolj veselo življenje za Slovence, in tudi mi koroški Slovenci bomo kmalo dobili nekaj slovenskih šol, v kterih se bojo otroci veliko več

naučili, kakor v sedajnih nemških. Ko bojo so sedje to videli, ne bojo več hvalili trdo nemških šol, ampak na vso moč se bojo poganjali za slovenske šole, kjer se učitelji in otroci zastopijo med seboj. Iz slovenskih šol bojo prišli taki ljudje, da bojo radi prebirali slovenske bukve in časnike, postali bojo zmirom bolj modri in omikani, pa tudi v gospodarstvu si bojo ložej pomagali. Pomagajmo si torej sami in pridno podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda!

Iz Medgorij. (Razkosovanje zemljišč.) Resnico je pisal „Mir“, da je žalostno, ako kmet svoje posestvo bogatinom v roke dá in tako svoje otroke pripravi ob domačijo; ali pa če kmetijo tako razdrobi, da so same kajže ali koče, in ljudje v njih nemajo ob čem živeti. V takih bajtah se zbirajo ljudje, ki nočejo služiti, le drugim so v nadlogo. Pa tudi njih življenje ni prelepo. V cerkvi jih malokdaj vidiš; slišijo se pa druge žalostne reči, da so v sramoto celej fari.

Iz Prevaljske okolice. (Nekaj se snuje.) Naša većinom konservativna, slovenska občina ima nemško-liberalni odbor. Kako je to mogoče? Ali so znani vneti slovenski rodoljubi spali? Oj naka, — le poslušajte, kako so nas nemško-liberaljci obrili. 2. junija 1885 smo v Velikovu za državnega poslanca volili gosp. ministra barona Pino — in le en den po tem 3. junija — so bile naše občinske volitve, o kterih je malokdo vedel. Tako so bili nemško-liberaljci skorej sami med seboj in so nam natvezli nemško-liberalni odbor. Vložili smo pritožbo pri okrajnej glavariji v Velikovu in deželnej vladi v Celovcu, — pa povsod smo propadli. Gosp. župan Ruprecht, fužinski uradnik, je predložil neko pismo, na katerem je bilo napisano: „Affigirt am 22. April 1885.“ Ta pisarija je pobila vse naše dokaze. — Spet se menda za hrbtom nekaj snuje. Naš poslanec gosp. Einšpieler je to v 21. seji našega deželnega zbora 13. januarja 1886 kratko omenil. Rekel je: Liberaljna stranka ljubi in snuje velike občine, pa pusti jih obstati le tako dolgo, dokler za deželni in državni zbor volijo liberaljne volilne može. Dokler so velike občine Dobrljaves, Spital in Vrba volile liberaljne može, bile so lepo pri miru in Bog prenesi, da bi se razkosale. Parkrat pa so volile konservativno, in že so vse tri razsekane v več manjših občin. G. Einšpieler je h koncu pristavil, da se bode taka prej ko ne godila tudi Prevaljskej občini, ki je parkrat volila 13 konservativnih volilnih mož. — In res! že se razširja po našej okolici glas, da naš občinski odbor še sedanjemu deželnemu zboru predloži prošnjo, naj se Prevaljska občina raztrga na več manjših občin. Gotovo bojo te manjše občine tako snovali, da bojo po vseh — ako je le količkaj mogoče! liberaljci imeli većino. Pri lanskej volitvi za občinski odbor zadela nas je prva nesreča in škoda, zdaj nam Slovincem grozi spet druga. Zatorej Slovenci pozor!

Iz Košentavra. (Kdo draži; naša sramota.) „Mir“ nam je povedal, kako so nemško-liberaljci in posilnemei Slovence žalili in dražili pri volitvah v Velikovu. Tudi mi v Košentavri smo doživeli takih reči, ktere pričajo, kdo mir kali — liberaljci ali mi? Podljubeljska naša občina je bila v pesti nemško-liberaljcev in posili-nemcev.

Vlani smo jih vrgli in imamo v občinskem odboru mi veliko većino. Pomagali so nam k zmagi vrli rodoljubi v Slov. Plajbergu in v Brodeh. Že to je naše nasprotnike strašansko razkačilo. Ko smo pa še župana volili našega katoliškega in slovenskega duha, navstala je huda burja. Nek bogataš je začel zmirjati in razsajati, da je vse le strmelo. Lotil se je clo našega gosp. dekana in jim dajal prav debele, surove besede. Nekteri še trdijo, da jim je s pestjo protil. Ljudje so se od jeze le tresli, in da ni navstal kak polom in pretep, gre čast in hvala slovenskim volilcem, ki so se dali pomiriti. — Pri zadnjem volitvi za državni zbor se je ravno ta bogataš spravil na gosp. fajmoštra v Plajbergu. Zarezil je na nje, ki so mirno v veži hodili. Kaj pa imate Vi — pri takem deževji — opraviti v Košentavri? Duhovnik naj gre na kancelj ali v žagrad, pri volitvah nima ničesar opraviti. Pa vse vkup nič ni pomagalo; zvolili smo našince za volilne može. Ali to niso dokazi in priče, da mi Slovenci ne podiramo mirú in ne narejamo nemira, kakor se nam rado očita pri vsakej priložnosti? Naj nemško-liberaljci pometajo pred svojim pragom. — Petrejev sin, gosp. Jožef Janec, je bil najpred v štacuni komij, potem je služil pri vojakih, sedaj pa je davkarski inšpektor. Bil je najprej v Velikovu, potem v Ljutomeru na Štajerskem in sedaj v Brežicah. Povsod so Slovenci tožili nad njim, da jim je strasten nasprotnik. Rojen je iz poštene, premožne in slovenske Petrejeve rodovine. Prav žal nam je, da Koroškim Slovincem napravlja na Štajerskem toliko žalosti in sramote!

Iz Šent-Viške okolice na nemškem Koroškem. (Dobro odgovor.) Naše mesto in okolica sta sicer davno ponemčena; pa vendar nismo deleč od slovenske meje, in Slovenci iz severnega dela Celovške okolice pogosto zahajajo na naš trg z žitom in živino. Pri takih prilikah tudi kaj pokupijo po naših prodajalnicah, zato je tudi za naše trgovce pripravno, če imajo človeka, ki se s Slovenci pogovoriti zamore. Zavolj tega je nek tukajšni trgovec v časnike dal, da bi rad dobil učenca, ki bi znal tudi slovensko. To pa je hudo razkačilo ultra-nemce v Celovcu in napadli so tistega trgovca v listu „Freie Stimmen“. Šent-Videi pa jim odgovora niso dolžni ostali. V Celovčanki št. 285 beremo namreč sledeč dopis iz Šent-Vida: „Vi hočete narodno združbo narediti v Št. Vidu. Zahvalimo se tistemu pisavcu za njegov trud in ga prosimo, naj nas pusti pri miru. Mi ga poznamo, saj je ravno isto pisal na dopisnici nekemu tukajšnjemu trgovcu, kteri — mimogredé omenjeno — tudi ne more dokazati, da so bili njegovi pradedi Nemci. Da si išče g. O. učenca, ki zna nemško in slovensko, to nas tako malo briga, kakor če si je nedavno nek Celovski trgovec iskal učenca, od kterega je tirjal le znanje slovenščine; vsak trgovec mora vedeti, kakega učenca potrebuje. Težko pa bo v Šent-Vidu kdo to zameril gospodu O., kakor tudi Celovskim trgovcem nihče ne zamerja, da jemljejo denar tako od Slovencev kakor od Nemcev. Ako pa vpijete med svet: kupujte le pri Nemcih! rekli bodo tudi Slovenci: kupujmo le pri Slovenci! in to bo največa škoda za nemške trgovce na Koroškem. Mi v Šent-Vidu

živimo v miru s Slovani, ki so se tukaj naselili. Oni nas ne dražijo in so se skoraj že ponemčili. Tudi zanaprej hočemo ž njimi v miru živeti in si prepovedujemo vsako zabavljanje, posebno pa od strani tistega mladenča, ki na sedanjo zaupno mesto gotovo ni bil zato poklican na Koroško, da bi podiral narodni mir. — To so možke in pametne besede! Tako misli večina pravih koroških Nemcev, le škoda, da si s svojim glasom ne upajo na den. Naj bi se pa oglašali in tako krepko zavračali ultra-nemške hujskače in kričače, potem bi kmalo bil konec vsakemu pričkanju v deželi!

Deželni zbor Koroški.

9. decembra se je po sv. meši odprl naš deželni zbor. Deželni glavar gosp. dr. Erwein ga je pričel z daljšim govorom. Našel je kratko, kaj da je deželni zbor v 25 letih, odkar živi, storil za Koroško. Gosp. glavar govori gladko, jasno in mirno, pa vendar obžalujemo, da se tudi ta sloveči gospod ne more znebiti znanih nemško-liberalnih fraz. Omenil je novo ljudsko šolo in nove šolske postave in pokadil deželnemu šolskemu совету in vsem, ki imajo pri šoli kaj zapovedati in tako vestno in srečno spolnujejo svoje dolžnosti, — pohvalil je učitelje, ki si, akoravno le slabo plačani in preskrbljeni, vendar prizadevajo na vso moč, šolsko mladino dobro podučevati in odgojevati, — zahvalil se je vsem prebivalcem, ki za šolske zadeve donajajo tako velike darove.

Povdarjal je veliko srečo, da je Koroška postala samostojna dežela. Nekdaj je spadala včasih pod Ljubljano včasih pod Gradec. Sedaj ima naša dežela samo svojo deželno vlado in druge deželne oblastnike. Tako jej je mogoče, po svojej volji in previdnosti razpolagati s svojim premoženjem in denarjem ter skrbeti za svoj napredek in blagor.

Tretjič je začel staro pesem o miru v deželi. Dozdaj sta v miru živela oba naroda naše dežele — Nemci in Slovenci — in gotovo se bode to godilo tudi zanaprej, ako vsak to ima pred očmi, kar je deželi v blagor in srečo, ter kar je potreba za vsakdanje življenje, — dalje, ako se vse opusti, kar žali in loči. — K koncu tega govora je deželni zbor trikrat zaklical: „Hoch! slava! presvitlemu cesarju!“

Za tim je deželni predsednik, gosp. baron Schmid poprijel za besedo. Obljubil je, da je tudi zanaprej kakor dosedaj trdne volje, vse podpirati in storiti, kar služi deželi v srečo in narodnemu miru v prid. — Iz poznejših sej: Okoli 100 občin prosi, naj se naredi postava, da bo moral vsak spet za dovoljenje prositi, kdor se hoče ženiti. — Poslanec pl. Rainer nasvetuje, naj se naloži deželna doklada na žganje. Se izroči finančnemu odseku. — Posl. Walter nasvetuje, naj se občinam naroči, da naj veče občinske doklade razdelijo na več let. — Zastran odprave mut je vlada odgovorila, da se samo s Koroško deželo posebej ne more spuščati v dogovore. Vlada misli najbrž na postavo, ki bo veljavna za vse dežele. — Z železnico v rožno dolino ne bo nič; deželni zbor se ne mara vtikati v to reč. — Posl. Hoek in 16

tovaršev predlagajo, naj se žganjarska doklada tako obrne, da se je porabi 25% za zemljiščno doklado, ostali odstotki pa za druge direktne davke. Se zavrzhe. (Škoda!)

Kaj dela politika.

Deželni zbori se posvetujejo letos še dosti mirno; le na Češkem se včasih zasveti narodni prepir. Na Tiroljskem kujejo šolsko postavo; konservativci niso nič kaj zadovoljni s tem, kar jim vlada ponuja. — O gri slabo gospodarijo. Letos jim menjka spet 40 milijonov; in ker stroškov zmanjšati nočejo, treba bo spet dolg narediti. Protijudovski poslanec Istoczy je predložil, naj se naloži davek na borzo, kjer delajo kupčije judovski bogatini. Pa večina je ta predlog zavrgla. Sedanjo ogersko vlado in večino poslancev imajo namreč Judi v žepu. Če pojde pa še nekaj let tako naprej, bo Ogerska dežela tako zadolžena, da jej nobeden ne bo nič več posodil.

Bolgari si hočejo zdaj princa Ferdinanda Koburškega izbrati za kneza. Teško pa, da bi Rusija v to privolila. — Da se Rusi res pripravljajo na vojsko, vidi se iz tega, ker so se pri ruskej vladi nedavno posvetovali, kako bi spravili vse železnice pod vojaško komando. Za uradnike pri železnicah hočejo nastaviti same vojake.

Gospodarske stvari.

Krta pregnati pa ne ubiti.

Krt je za polje in gozd, za vrt in travnik zelo koristna živalica. Vendar pa so njegove krtine včasih zelo nadležne in naravnost škodljive, n. pr. na vrtu po raznih gredah. Brž ko je torej krt v kaki gredi krtino naroval, se ta poravna in v luknjo v petroleju ali pa tudi v premogovem katranu namočena capica potakne. Močni duh petroleja ali katrana krta brž prežene in na tem mestu ne bode več krtin delal. Ako se pa od tega mesta kam drugam v vrtu umakne, se tam ravno tako ravna in v malih dneh bode nadležni rovar vrt zapustil. S tem priprostim, pa lahkim sredstvom se toraj krt odtod odvraca, kjer bi mogel škodovati in vendar za nadaljnje službovanje pri življenju ohrani.

Bilo bi toraj nasvetovati, krta tudi iz drugih prostorov, na katerih postane nadležen, na tak način odvracati, nikakor pa ga loviti in pobijati. (P. L.)

Za poduk in kratek čas.

Ali smo dolžni ljubiti in spoštovati materno besedo?

III.

Pa nekteri mlačni Slovenci pravijo: v bukvah ne pišejo tako kakor mi govorimo, ne zastopimo veliko besedi, katerih tam beremo, v bukvah je preveč zavita slovenščina, mi le-te slovenščine ne maramo itd. Taki in podobni izgovori so samo

na videz resnični. Skoro pri vsakej besedi se najde, da je zrastle iz domače korenine, vsak bi jo razumel, če bi si le nekoliko truda prizadejal. Pa tudi gledé tega pogledjmo, kako stoji ta reč pri drugih omikanih narodih, kajti le izglede omikanih ne pa neotesanih surovih ljudstev moramo posnemati. Prvič pa moram opomniti, da novi časi, nove misli, novi izumki in nove iznajdbe trebajo novih imen, novih besed; le divja ljudstva ne čutijo take potrebe, njih jezik se ne pili in ne izobrazuje. Tako ljudstvo zaostaja in duševno in telesno umira. Iz teh vzrokov se mora tudi naš jezik piliti, z novimi na domačih tleh izraščeni besedami bogatiti, to je znamenje duševnega napredka in življenja. Pogledjmo v tem obziru k našemu omikanemu sosedu Nemcu. Tudi tam ne najdeš v bukvah tak jezik kakor ga ljudstvo v vsakej dolini, v vsakej deželi širne Nemčije govori, njih spisovni jezik se loči veliko bolj od ljudskega govora kakor slovenski spisovni jezik in se še zmiram spreminja in bogati, kakor to nanaša potreba izobrazjenja in omike. Nemeč iz Lavantinske doline ne zastopi Švicercja, še Tiroljca ne, če govorita oba svoj ljudski govor, noben teh ne zastopi vsake besede v bukvah, če se je ni v šolah učil, če mu ni drugi njen pomen dobro razložil. Če bi Nemci ljudski govor okolu Trga in Brež v svoje bukve djali, takega jezika bi noben Nemeč, da bi bil še tako izobražen v svojej matrnej besedi, popolnoma ne zastopil. Pa tudi njih spisovni ali jezik v bukvah se je tekom časa jako spreminil ali ogladil in izobrazil; naj se primeri njih spisovni jezik pred sto leti posebno v kancelijah s sedanjim, tu se opazi na prvi pogled velikanski razloček. Polno ljudskih govorov pa nahajaš tudi na Laškem, kjer imajo Toskansko narečje za spisovni jezik: kak ogromen razloček med njim in govorom n. pr. na Furlanskem. Taka se godi tudi na Francoskem in pri vsakem drugem omikanem narodu. Madjar si je zadnjih petdeset let vstvaril bi rekel skoro čisto nov jezik, ga obogatil gotovo za dobro tretjino z novimi besedami, ki izraščajo iz znane domače korenine. Vsake nove besede, ktere nanese potreba omike in napredka se poprime omikani in neomikani Madjar z največim veseljem in jo rabi v vsakdanjem življenju. In kako so Madjari za naših časov napredovali in kako veljavnost v cesarstvu pridobili, vidi vsak, kdor le črez prag svoje hišice malo pogleda. Konečno pogledjmo, kamor hočemo, povsod opazujemo, da se spisovni jezik omike in napredka loči od govora priprostega ljudstva; povsod vidimo, da si prizadeva ga vsak priučiti, kdor hoče napredovati in za omikanega veljati. Toraj ljudskega govora ne nahajamo ne v bukvah, ne v šoli pri nobenem civiliziranem narodu. Je po tem takem mar greh, če tudi pri nas Slovencih nimamo v bukvah takega jezika kakor ga govori ljudstvo v tej ali drugej vesi, v tej ali drugej dolini in deželi? Naš jezik v bukvah je bolj uglajen in opiljen, pa je ljudskemu govoru veliko bližej, kakor opazujemo pri nemških narečjih. V bukvah se ne sme rabiti toliko tujih pokvarjenih besed, kakor jih slišiš med ljudstvom; celi svet bi se nam smejal, če bi pisali mi „Heiselbank“ namesto železna cesta; kakor se posmehuje Nemeč Slovence pri vsakej priložnosti, ki misli s tim svojo modrost prodajati, da tolče in kazi nekoliko nemških

besed v svojem slovenskem jeziku. Vsak Slovenec, kdor ljubi in spoštuje svoj matrni jezik, mora tudi želeti, da se njegov jezik čisti in lika, da se razvija in napreduje, kakor to vidimo pri drugih narodih. Slovenec hoče biti omikan in ljubi napredek, mora si tudi prizadevati, da govori spisovni jezik, se mora ogibati tudi v govoru tujih besed, in ne sme šemariti matрно besedo s tujimi nemškimi besedami. Mi smo mi, smo slovenski ljudje!

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Nasvetuje se, naj bi se spomenik cesarice Marije Terezije na novem trgu v Celovcu olepšal in obdal s cvetličjem in zelenjem. — Vladni svetovalec grof Kielmannsegg je iz Celovca poklican na Dunaj za svetovalca pri ministerstvu notranjih zadev. — Usmiljeni brat pobira zdaj darove za bolnišnico v Šent-Vidu. Darovi so za bolnike ne za brate, in ker je ta bolnišnica velika dobrota za naše občine, katerim prihrani bolniške stroške, zato usmiljenega brata ne odpravljajte brez daru! — Celovška porotna sodnija je obsodila anarhista (prekucuha) Göpphardta na deset, dva druga pa na tri leta težke ječe. — Celovski izvoščiki (fiakarji) so sklenili, da na voz z enim konjem ne vzamejo več ko tri osebe. — Planinsko rudarsko društvo je prodalo svoj 639 oralov veliki gozd pri Hodišah gospodu Eggerju v Spitalu za 60.000 gld. — Sv. misijon so imeli v Paternijonu. — Koroški študenti v Gradcu so spet zdaj v adventu napravili veselico, na kterej so prepevali in plesali. Lani jih je naš deželni zbor vzel v svojo obrambo, ko se jim je to očitalo, zato imajo zdaj toliko več poguna. — Na sedem let težke ječe so obsodili deklino Ano Novin iz Šent-Vidskega okraja, ki je umorila svojega novorojenega otroka. — Poslanec Walter je pri kmetijski družbi tožil, kako se v mnogih krajih na Koroškem gojzdi poškodujejo s tem, da ljudje smolo nabirajo in smerke nasekujejo, da več smole priteče. To drevju zelo škoduje, posestnik pa od smolarja ne dobi veliko. Sklenilo se je, prositi deželni zbor, naj naredi postavo zoper to razvado. — Za popravljenje blizo že 500 let starih in vendar še zmirom čudno lepih „Freskopodob“, ktere so v preteklem poletju v cerkvi pri sv. Andreju na Vrahih na dan prišle, je nek neimenovan dobrotnik iz fare pri „Mariji devici na Jezeru“ na spodnjem Koroškem, po tamkajšnjem fajmoštru gospodu dr. Antonu Milarju lepo darilo 25 gld. podelil, za ktero se cerkveno predstojništvo pristrčno zahvali. Popravljenje zgoraj zvanih, zanimivih podob bo po računu profesorja gosp. Bertolda Bindarja na Dunaju, ki je silno težavno delo prevzel, koštalo 740 gld. Ker je cerkev le uboga, je tedaj seveda imenovano lepo darilo, ker popolnoma nepričakovano, nas vse srčno razveselilo. Zares lep božični dar.

Na Kranjskem. Šaljivi list „Rogač“ se priporoča tudi za prihodnje leto. Velja 3 gold. 20 kr. za celo leto. — Pa tudi „Brenclj“ bo začel spet brenčati. Velja 3 gld. Ravno toliko „Jur s pušo“ v Gorici. — Svitli cesar so potrdili postavbo, da dobi Ljubljana svojo lastno hranilnico (šparkaso). To je dobro za Slovence; sedanja Kranjska hranilnica je namreč v nemških rokah. — V

Kuteževem pri Jablanici je pogorelo 18 gospodarjev. Zgorelo je vse, in ljudje so brez strehe, obleke in brez živeža. Škode je 28.000 gld. Pomoči so zelo potrebni. — Novo eskomptno banko snujejo Ljubljanski Nemci.

* (Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih julij, avgust in september t. l. 23.726 novih zavarovanj za 27.304.966 gld. 47 kr. kapitala ter je zato prejela 488.143 gld. 66 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 179.081 gld. 79 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.902.063 gld. 60 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 359.298 gld. — kr., na zemljišča posojenih pa 654.850 gld. 32 kr. Gasilne brizgalnice dobili ste dve občine. — Od 1. januarja do 30. septembra t. l. bilo je sklenjenih 53.777 novih zavarovanj za 56.019.289 gld. 80 kr., ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.242.557 gld. 37 kr. izplačalo pa za škode 378.111 gld. 72 kr. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin štejejo do konca septembra 1886 že 1415 članov, ki so skupno zavarovali 129.729 gld. 87 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 490.670 gld. 81 kr. ulog. — Zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množi, kajti koncem septembra t. l. imel je že 68.209 gld. 54 kr. premoženja.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

V stolnej cerkvi v Celovcu bojo oo. jezuiti imeli sv. mision od 25. dec. do 2. januarja 1887. Tako slavnega sklepa sv. leta v Celovcu še nismo doživeli! — Č. g. Ledvinko je dobil faro Šent-Kancijan; č. g. Bachmaier Bošt. faro Steuerberg; č. g. Fritzer faro Šent-Danijel pri Zili; č. g. Drobež Ant. faro Mohličče. Č. g. fajmošter v klostru Grebinj Polak Mat. stopi v stalni pokoj. — Umril je č. g. J. baron Aichelburg, dekan v Trgu. R. I. P.!

Loterijske srečke od 18. decembra.

Line	66	21	65	25	76
Trst	65	52	42	7	62

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Ime blaga	na kilo
	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.		
pšenica	5	76	7	20	goveje meso	— 58
rž	4	50	5	60	telečje meso	— 60
ječmen	3	80	4	50	svinjsko meso	— 56
oves	2	10	3	60	koštrunovo	— 44
hejda	3	10	3	80	maslo	1 10
turšica	3	30	4	70	puter	1 —
pšeno proso	3	80	4	—	prekajen špeh	— 80
grah	—	—	—	—	frišen špeh	— 60
leča	5	20	6	—	mast	— 70
fižol	—	—	—	—	100 kil sena	3 50
krompir	7	—	8	70	100 kil slame	2 70
	—	80	1	30	100 kil deteljnega semena	— —

Oglasila.

Posestvo v solnčnem kraju na nemškem Koroškem, ki ima 7 oralov zemlje, novo pohištvo in mlin, ter redi 4 goveda in 8 prešičev, je na prodaj za 1500 gld. Kje, pové vredništvo „Mira“.

Posestvo v Podgorji pri Grebinji, p. d. pr. Fajteljnu, v lepem, rodovitnem kraju, zidana velika hiša, novo velbano gospodarsko poslopje, 30 oralov njiv, 17 oralov travnika, 12 oralov pašnika, z gojzdom v bližini, s kuhinjskim in sadnim vrtnom, je iz proste roke na prodaj. Več pové posestnik Anton Mohor p. d. Fajtel, v Podgorji, pošta Ruda (Ruden).

Stare orglje so na prodaj. Imajo 12 registrov, 2 manuala z belimi in črnimi zobovi, novo, ločeno mizo, in dober, še le 8 let star, zelo pripraven meh. Več pové Aleksander Lučovnik, korovodja pri farni cerkvi v Celovcu.

A. Prosen, Celovcu, trgovec s tržaškim blagom v nasproti „zvonarju“, priporoča svojo veliko, čisto frišno zalogo kave vsake sorte, rajža, moke, masti, špeha, olja, petroleja, pravih Olomuških kvargeljnov, salame, suhega mesa, Ementalskega in Grojanskega sira in takih stvari. Ima tudi eterična olja in esence. Mustri in ceniki se posiljajo zastoj.

Ravnokar izišlo!

„Priče Božjega bitja“.

Jako priučna knjižica došla bo povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Prečastita duhovščina bo vernemu narodu izvestno jako vstregla, ako ga opozori na to v današnji brezverni dobi jako primerno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,

v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoliški Bukvarni“; ter velja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franko.

Piccoli-jeva esenca za želodec, katero pripravila G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval boleznih v želodecu in trebuhu, bodenje, krč, želodčno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno i. t. d. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Flašica velja 15 kr.

V Celovcu se dobi pri lekarju Thurnwaldu na novem trgu, v Belaci pri Scholzu, v Trbižu pri Siegelnu, v Mariboru pri Bancalariju, v Celji pri Kupferschmiedu.